

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE IMOVINE (ABV 2010)

Sadržaj

- Član 1. Značenje pojedinih pojmova
- Član 2. Ugovor o osiguranju
- Član 3. Pisani oblik komunikacije između ugovarača osiguranja i osiguravača
- Član 4. Zastupnici osiguranja
- Član 5. Promena adrese i imena (pravnog lica) ugovarača osiguranja
- Član 6. Sadržaj ugovora o osiguranju
- Član 7. Dužnost prijavljivanja okolnosti značajnih za procenu rizika
- Član 8. Povećanje rizika
- Član 9. Obaveze ugovarača osiguranja pre nastupanja osiguranog slučaja
- Član 10. Plaćanje premije i posledice neplaćanja premije

- Član 11. Obaveze ugovarača osiguranja nakon nastupanja osiguranog slučaja
- Član 12. Višestruko i dvostruko osiguranje; Franšiza
- Član 13. Dospedeće naknade iz osiguranja
- Član 14. Veštačenje
- Član 15. Uništenje osigurane stvari
- Član 16. Otuđenje osigurane stvari
- Član 17. Osiguranje za tuđi račun
- Član 18. Produženje ugovora o osiguranju; Popust na trajanje osiguranja
- Član 19. Izmena uslova osiguranja

Član 1.

Značenje pojedinih pojmova

Pojedini pojmovi u ovim uslovima imaju sledeća značenja:

Osiguravač: GRAWE osiguranje a.d.o. Beograd (u daljem tekstu: osiguravač);

Podnosioc ponude: lice koj podnosi ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju;

Ugovarač osiguranja: fizičko ili pravno lice koje sa osiguravačem zaključuje ugovor o osiguranju;

Osiguranik: lice čija je imovina ili interes osiguran i koje ima materijalni interes da se osigurani slučaj ne dogodi;

Razdoblje osiguranja: razdoblje od jedne godine, ako ugovor o osiguranju nije zaključen na rok kraći od jedne godine. Na dan početka razdoblja osiguranja završava prethodno i započinje sledeće razdoblje osiguranja. Početak razdoblja osiguranja je naznačen na polisi osiguranja.

Premija: novčani iznos koji ugovarač osiguranja plaća osiguravaču za svako razdoblje osiguranja na osnovu zaključenog ugovora o osiguranju;

Suma osiguranja: najviši iznos obaveze osiguravača u slučaju nastupanja osiguranog slučaja;

Polisa: dokument o zaključenom ugovoru o osiguranju koji izdaje osiguravač;

Osiguranje u paketu: istovremeno ugovaranje više različitih vrsta osiguranja. Svaka ugovorena vrsta osiguranja zadržava pravnu samostalnost. U polisi osiguranja je navedena premija za svaku pojedinu vrstu osiguranja.

Član 2.

Ugovor o osiguranju

Ponuda, polisa, ugovoreni opšti, dodatni i posebni uslovi osiguranja, klauzule i svi pisani dodaci ponudi i polisi su sastavni delovi ugovora o osiguranju.

Član 3.

Pisani oblik komunikacije između ugovarača osiguranja i osiguravača

1. Svi dogovori, prijave, zahtevi i obaveštenja u vezi sa ugovorom o osiguranju moraju da budu u pisanom obliku. Izjave osiguravača su važeće samo ako su u pisanom obliku. Dopisi ugovarača osiguranja i osiguranika dostavljeni u pisanom obliku stupaju na snagu tek po dostupanju u sedišta osiguravača.
2. Osiguravač ima pravo nakon prijema ponude za zaključenje ugovora o osiguranju da zatraži od podnosioca ponude dopune i objašnjenja. U tom slučaju ponuda za osiguranje smatraće se dospelom tek onda kada osiguravač dobije sve zatražene dopune i objašnjenja.
3. Ugovarač osiguranja svojim potpisom na ponudi potvrđuje da mu je uručena jedna kopija ponude koja se smatra sastavnim delom ugovora o osiguranju. Ako polisa bude dostavljena ugovaraču osiguranja poštom ili na neki drugi način, a podaci na polisi ne odstupaju od podataka navedenih na ponudi, potpis ugovarača osiguranja na ponudi smatraće se potpisom na polisi. U ovom slučaju smatraće se da je ugovor o osiguranju zaključen na dan kada je ugovarač osiguranja primio polis.

Član 4.

Zastupnici osiguranja

Zastupnici osiguravača su ovlašćeni da podnosioca ponude odnosno ugovarača osiguranja savetuju o proizvodima osiguravača i da mu daju obaveštenja potrebna za podnošenje ponude za zaključenje ugovora o osiguranju. Zastupnici nisu ovlašćeni da u ime i za račun osiguravača daju izjave koje na bilo koji način obavezuju osiguravača.

Član 5.

Promena adrese i imena (pravnog lica) ugovarača osiguranja

1. Ugovarač osiguranja je u obavezi, bez odlaganja, da obavesti osiguravača o svakoj promeni prebivališta, adrese stanovanja, sedišta odnosno adrese pravnog lica na koju je zatražio da mu se dostavljaju sva obaveštenja u pisanom obliku od strane osiguravača.
2. Ugovarač osiguranja je u obavezi, bez odlaganja, da obavesti osiguravača o svakoj promeni imena, odnosno naziva pravnog lica.
3. U slučaju kršenja odredbe iz stava 1. ovog člana dostava svih obaveštenja u pisanom obliku upućenih od strane osiguravača smatraće se uredno obavljenom istekom roka od 8 dana od dana kada su obaveštenja u pisanom obliku preporučeno poštom upućena na poslednju poznatu adresu ugovarača osiguranja. Odredbe ovog stava se na odgovarajući način primenjuju i u slučaju kršenja odredbe iz stava 2. ovog člana.

Član 6.

Sadržaj ugovora o osiguranju

1. Zaključenjem ugovora o osiguranju, sve dok su okolnosti nepromenjene, vrednost osigurane stvari predstavlja osiguranu vrednost.
2. Osiguranje obuhvata gubitak izmakle koristi samo ako je to posebno dogovoreno.
3. Ako je ugovor o osiguranju zaključen za skup stvari, onda osiguranje važi za svaku pojedinačnu stvar koja je sastavni deo tog skupa.
4. Ako je ugovorena suma osiguranja u trenutku nastupanja osiguranog slučaja veća od vrednosti osigurane stvari (nadosiguranje), onda osiguravač nije u

obavezi da isplati naknadu veću od stvarnog iznosa štete. Ukupna naknada ne može da bude veća od sume osiguranja.

5. Ako je ugovorena suma osiguranja u trenutku nastupanja osiguranog slučaja manja od vrednosti osigurane stvari (podosiguranje), onda osiguravač naknadu iz osiguranja smanjuje srazmerno odnosu ugovorene sume osiguranja i vrednosti osigurane stvari u trenutku nastupanja osiguranog slučaja, po principu proporcije. Za utvrđivanje eventualnog podosiguranja merodavna je vrednost svake pojedinačno navedene osigurane stvari.
6. Osigurana vrednost može da se utvrdi dogovorno na jedan određeni iznos. Taj dogovoreni iznos važi kao vrednost koju osigurana stvar ima u trenutku nastupanja osiguranog slučaja, osim ako je taj iznos znatno viši od stvarne vrednosti osigurane stvari. Bez obzira na to da li je dogovorena vrednost znatno veća od osigurane vrednosti, osiguravač isplaćuje naknadu iz osiguranja srazmerno odnosu između osigurane vrednosti i dogovorene vrednosti.

Član 7.

Dužnost prijavljivanja okolnosti značajnih za procenu rizika

1. Ugovorom o osiguranju se utvrđuju obaveze ugovarača osiguranja kojima se on obavezuje na određene postupke, radnje i odricanja. Lica koja su na odgovornim funkcijama u pravnim licima imaju istovetnu odgovornost u ugovoru o osiguranju kao ugovarač osiguranja.
2. Prilikom zaključenja ugovora o osiguranju, ugovarač osiguranja je u obavezi da osiguravaču tačno i u potpunosti prijavi sve okolnosti koje su od značaja za procenu odnosno preuzimanje rizika, a koje su mu poznate ili su morale da mu budu poznate. Važnima se smatraju one rizične okolnosti koje bi mogle da utiču na osiguravača da zaključi ugovor o osiguranju, odnosno da ga zaključi prema ugovorenim uslovima. Važnim okolnostima se, u svakom slučaju, smatraju i one okolnosti za koje je osiguravač postavio pitanja i to isključivo u pisanom obliku.
3. Ako je ugovarač osiguranja namerno ili grubom nepažnjom prekršio obavezu iz tačke 2. ovog člana, osiguravač će u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima da poništi takav ugovor, pri čemu se zbog nevažnosti ugovora oslobađa obaveze isplate naknade iz osiguranja, a može tražiti i naknadu štete koju trpi zbog ništavosti takvog ugovora. Osiguravač će pisanim putem da obavesti ugovarača osiguranja da je ugovor ništav.
4. Ako ugovarač osiguranja nije namerno prekršio obavezu prijave okolnosti iz tačke 2. ovog člana, osiguravač može, po svom izboru, izjaviti da raskida ugovor ili da predloži povećanje premije srazmerno većem riziku. Izjava osiguravača o raskidu ugovora ili predlog za povećanje premije mora da usledi u roku od mesec dana od saznanja za netačnost ili nepotpunost prijave i to isključivo pisanim putem.
- 4.1. U slučaju raskida ugovora, ugovor o osiguranju prestaje nakon isteka roka od 14 dana od kada je osiguravač saopštio svoju izjavu ugovaraču osiguranja. U tom slučaju, osiguravač je u obavezi da vrati deo premije za vreme do kraja tog razdoblja osiguranja. U slučaju predloga osiguravača da se poveća premija, raskid nastupa po samom zakonu ako ugovarač osiguranja ne prihvati predlog u roku od 14 dana od dana kada ga je primio.
- 4.2. Ako se osigurani slučaj dogodio pre nego što je utvrđeno kršenje obaveza ugovarača osiguranja iz tačke 2. ovog člana ili nakon toga, ali pre raskida ugovora, odnosno pre postizanja sporazuma o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmeri između stope plaćenih premija i stope premija koje bi trebalo da budu plaćene prema stvarnom riziku.
- 4.3. Odredbe iz tačke 1. ovog člana se primenjuju i u slučajevima osiguranja zaključenih u ime i za račun drugoga, ili u korist trećeg, ili za tuđi račun, ili za račun koga se tiče, ako su ova lica znala za netačnost prijave ili prećutkivanje okolnosti od značaja za procenu rizika.
5. Osiguravač ne može da se poziva na netačnost prijave ili prećutkivanje ako su mu u trenutku zaključenja ugovora o osiguranju bile poznate ili su morale da mu budu poznate okolnosti koje su od značaja za procenu rizika, a koje je ugovarač osiguranja netačno prijavio ili prećutao. Isto važi i u slučaju kada je osiguravač saznao za te okolnosti za vreme trajanja osiguranja, a nije koristio zakonska ovlašćenja.

Član 8.

Povećanje rizika

1. Ugovarač osiguranja ne sme nakon zaključenja ugovora o osiguranju da utiče na povećanje rizika niti da dozvoli da do toga dođe činjenjem ili nečinjenjem trećeg lica.
2. Ugovarač osiguranja je u obavezi bez odlaganja, pisanim putem, da obavesti osiguravača o svakom povećanju rizika, ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom. Ako je povećanje rizika nastupilo bez njegovog učešća u obavezi je da, pisanim putem, obavesti osiguravača u roku od 14 dana od dana kada je saznao za povećanje rizika. Povećanjem rizika se smatra svaka okolnost koja je mogla da utiče na osiguravača da zaključi ugovor o osiguranju odnosno da ga zaključi prema ugovorenim uslovima.
3. Ako je povećanje rizika toliko da osiguravač ne bi zaključio ugovor o osiguranju da je takvo stanje postojalo u trenutku njegovog zaključenja, osiguravač može da raskine ugovor.

4. Ako je povećanje rizika toliko da bi osiguravač zaključio ugovor o osiguranju za veću premiju da je takvo stanje postojalo u trenutku zaključenja ugovora, osiguravač može da predloži ugovaraču osiguranja novu stopu premije. Ako je u međuvremenu nastupio osigurani slučaj, osiguravač ima obavezu da isplati naknadu iz osiguranja srazmerno uplaćenju premiji i premiji koja bi trebala da bude plaćena zbog povećanog rizika. Ako ugovarač osiguranja ne pristane na novu stopu premije u roku od 14 dana od dana prijema predloga nove stope, ugovor prestaje po sili zakona.
5. Osiguravač može da koristi ovlašćenje da predloži ugovaraču osiguranja novu stopu premije ili da raskine ugovor o osiguranju u roku od mesec dana od kada je na bilo koji način saznao za povećanje rizika ili ako pre isteka tog roka na neki način pokaže da pristaje na produženje ugovora o osiguranju (ako primi premiju, isplati naknadu za osigurani slučaj koji se desio posle tog povećanja i slično).
6. Odredbe ovog člana se primenjuju i na povećanje rizika koji nastanu u vremenu između podnošenja i prihvatanja ponude od strane osiguravača i koji osiguravaču u trenutku prihvatanja ponude nisu bili poznati.

Član 9.

Obaveze ugovarača osiguranja pre nastupanja osiguranog slučaja

1. Ugovarač osiguranja je u obavezi da preduzme zakonom propisane, ugovorene i sve ostale mere potrebne da se spreči nastupanje osiguranog slučaja i ne sme da dopusti njihovo kršenje od strane trećih lica.
2. Ako ugovarač osiguranja prekrši navedene obaveze namerno ili grubom nepažnjom, osiguravač se oslobađa obaveze isplate naknade.
3. Ako ugovarač osiguranja ne ispunji obavezu smanjenja rizika ili sprečavanja povećanja rizika, osiguravač ne može da se pozove na svoje zakonsko pravo oslobađanja obaveze isplate naknade, ako to neispunjenje obaveze nije uticalo na nastupanje osiguranog slučaja ili iznos naknade osiguravača.

Član 10.

Plaćanje premije i posledice neplaćanja premije

1. Ugovarač osiguranja je u obavezi da plati premiju, ali osiguravač je u obavezi da primi uplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da premija bude plaćena.
2. Premija se u pravilu plaća unapred za svako razdoblje osiguranja. Moguće je ugovoriti plaćanje premije u ratama pri čemu osiguravač ima pravo da obračuna doplatu na premiju. Ako je ugovoreno plaćanje premije u ratama, broj rata je naznačen na ponudi.
3. Premija za prvo razdoblje osiguranja odnosno prva rata premije se plaća prilikom zaključenja ugovora o osiguranju. U tom slučaju, obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja počinje narednog dana od dana uplate premije. Iznos i datum dospeća sledećih premija odnosno rata premija je naznačen na polisi.
4. Ako ugovarač osiguranja ne plati rate na vreme ili ako ugovor o osiguranju bude prevremeno raskinut, kao i ako nastupi osigurani slučaj, sve neplaćene rate premije za osiguravajuće razdoblje koje je u toku dospevaju odmah na naplatu.
5. Osiguravajuće pokrivanje počinje plaćanjem prve premije odnosno prve rate premije, ali ne pre dana koji je na polisi naznačen kao dan početka trajanja osiguranja.
6. Ugovarač osiguranja je u obavezi da premiju plati na račun osiguravača o sopstvenom trošku. Ako se premija plaća putem banke ili neke druge ustanove za platni promet smatra se da je ugovarač osiguranja platio premiju osiguravaču na dan kada se odobri tekući račun osiguravača.
7. Ugovarač osiguranja je u obavezi da uz premiju plati sve poreze, doprinose i ostala zakonska davanja.
8. Ako ugovarač osiguranja zakasni sa plaćanjem premije osiguravač ima pravo da obračuna zakonske zatezne kamate i troškove opomene.
9. Ako ugovarač osiguranja zakasni sa plaćanjem premije, nakon uplate premije, najpre se podmiruju troškovi opomena, zatim zatezne kamate, a na kraju i neplaćene premije, počev od onih premija odnosno rata premije koje su najranije dospеле. Kod osiguranja u paketu iznos naknadno uplaćene premije se, srazmerno ugovorenim premijama, rapoređuje na svaku od ugovorenih vrsta osiguranja.
10. Osiguravač ima pravo da iznos dospеле premije ili nekog drugog dospelog potraživanja iz ugovora o osiguranju (npr. troškova opomene, zatezne kamate i drugo) odbije od iznosa koji je u obavezi da isplati ugovaraču osiguranja ili nekom trećem licu.
11. Ako ugovarač osiguranja premiju koja je dospela nakon zaključenja ugovora o osiguranju ne plati do dospelosti, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po sili zakona istekom roka od 30 dana od dana kada je ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača sa obaveštenjem o dospeću premije, ali s tim da taj rok ne može da istekne pre nego što protekne trideset dana od dospeća premije. U svakom slučaju ugovor o osiguranju prestaje u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima ako premija ne bude plaćena u roku od godine dana od dospeća.

Član 11.

Obaveze ugovarača osiguranja nakon nastupanja osiguranog slučaja

1. Kada nastupi osigurani slučaj ugovarač osiguranja je u obavezi da postupi na sledeći način:
  - 1.1. da bez odlaganja preduzme sve što je razumno i u njegovoj moći da se ograniče i umanje štetne posledice osiguranog slučaja pridržavajući se uputstava osiguravača. On je u obavezi, kada je to moguće, da od osiguravača zatraži uputstva o postupanju (obaveza smanjenja štete);
  - 1.2. da bez odlaganja, ali najkasnije u roku od tri dana od dana saznanja, obavesti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja (obaveza prijave štete);
  - 1.3. da prijavi osiguravaču svaku okolnost koja je potrebna za utvrđivanje postojanja obaveze osiguravača ili njenog iznosa. Sve potrebne pisane dokazke (npr. računi, zapisnici, potvrde) osiguranih je u obavezi o sopstvenom trošku da dostavi osiguravaču na njegov zahtev (obaveza utvrđivanja štete);
  - 1.4. da preduzme ostale radnje u skladu sa uslovima osiguranja.
2. Ako ugovarač osiguranja nakon nastupanja osiguranog slučaja ne ispunji neku od propisanih ili ugovorenih obaveza, u obavezi je da osiguravaču nadoknadi štetu koja je nastala zbog tog neispunjenja. U tom slučaju, osiguravač nema obavezu da isplati onaj deo štete koji je nastao zbog neispunjenja obaveze od strane ugovarača osiguranja.
3. Ako osiguravač nije u mogućnosti da utvrdi postojanje osiguranog slučaja ili iznosa naknade zbog namerne ili grubom nepažnjom izazvanog neispunjenja

jedne od obaveza ugovarača osiguranja nakon nastupanja osiguranog slučaja, onda osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu.

Član 12.

Višestruko i dvostruko osiguranje; Franšiza

1. Ako je ugovarač osiguranja zaključio ugovor o osiguranju kod dva ili više osiguravača od istog rizika, za isti interes i za isto vreme, ali tako da zbir suma osiguranja ne prelazi vrednost osigurane stvari (višestruko osiguranje), onda svaki osiguravač odgovara za izvršenje obaveza nastalih iz ugovora i to u potpunosti. U tom slučaju, ugovarač osiguranja je u obavezi da obavesti osiguravača o imenu, adresi i sumi osiguranja drugih osiguravača.
2. Ako je ugovarač osiguranja zaključio ugovor o osiguranju kod dva ili više osiguravača od istog rizika, za isti interes i za isto vreme, ali zbir suma osiguranja prelazi vrednost osigurane stvari (dvostruko osiguranje), a pritom ugovarač osiguranja nije postupio nesavesno, sva osiguranja su punovažna i svaki osiguravač ima pravo na ugovorenu premiju za razdoblje osiguranja koje je u toku. U tom slučaju, ugovarač osiguranja ima pravo da zahteva od svakog pojedinačnog osiguravača naknadu prema ugovoru zaključenom sa njim, ali ne više od ukupnog iznosa štete.
3. Ako je ugovoreno da ugovarač osiguranja sam snosi jedan deo štete (franšiza), onda taj deo ne sme da bude osiguran kod drugog osiguravača. U protivnom, naknada iz osiguranja će da bude umanjena za onaj ugovoreni deo štete koji je ugovarač osiguranja u obavezi da snosi.

Član 13.

Dospeće naknade iz osiguranja

1. Kada nastupi osigurani slučaj osiguravač je u obavezi da isplati naknadu ili sumu određenu ugovorom o osiguranju u roku od 14 dana, računajući od dana kada je osiguravač dobio obaveštenje da se osigurani slučaj dogodio.
2. Ako je za utvrđivanje postojanja obaveze osiguravača ili njenog iznosa potrebno određeno vreme, rok iz tačke 1. ovog člana počinje da teče od dana kada je utvrđeno postojanje obaveze osiguravača i iznos naknade.
3. Ako iznos obaveze osiguravača ne bude utvrđen u roku iz tačke 1. ovog člana, osiguravač je u obavezi, bez odlaganja, da isplati iznos nespornog dela svoje obaveze na ime predjuma.
4. Odredbe iz prethodnih tačaka ovog člana neće se primenjivati sve dok je zbog krivice ugovarača osiguranja onemogućeno utvrđivanje obaveze osiguravača ili njenog iznosa.
5. Osiguravač ima pravo da odloži isplatu naknade iz osiguranja:
  - 5.1. ako mu nije dostavljena sva potrebna dokumentacija kojom se utvrđuje postojanje osiguranog slučaja i iznosa naknade;
  - 5.2. ako postoji sumnja u ovlašćenje podnosioca odštetnog zahteva da primi isplatu, sve dok ne podnese potrebne dokazke;
  - 5.3. ako je povodom nastupanja osiguranog slučaja protiv ugovarača osiguranja ili drugog podnosioca odštetnog zahteva pokrenuta krivična istraga, krivični ili prekršajni postupak, sve do završetka tog postupka.
6. Ako ugovarač osiguranja ne ispunji svoju obavezu sprečavanja osiguranog slučaja ili obavezu spasavanja, a za to nema opravdan razlog, obaveza osiguravača se umanjuje za onoliko za koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

Član 14.

Veštačenje

1. Postupak veštačenja mora da se sprovede ako to zatraži jedna od ugovornih strana. U postupku veštačenja mogu da se utvrđuju jedino uzrok i visina štete. Odluka veštaka je obavezujuća za obe ugovorne strane, osim ako se ne dokaže da odstupaju od stvarnog stanja stvari. Samo ako veštaci ne donesu, ne mogu, ne žele ili oduže donošenje odluke, odluku donosi nadležni sud. Smatra se da veštaci odlažu donošenje odluke ako postupak veštačenja ne završe u roku od dva meseca od dana kada im je dostavljen predmet veštačenja. Naknada iz osiguranja ne dospeva pre završetka postupka veštačenja, odnosno rok iz člana 14. počinje da teče nakon završetka postupka veštačenja.
2. Za postupak veštačenja važe sledeće odredbe:
  - 2.1. Svaka ugovorna strana, sa liste zakletih veštaka, imenuje jednog veštaka za područje koje je predmet veštačenja.
  - 2.2. Svaka ugovorna strana imenuje svog veštaka i traži da druga ugovorna strana imenuje svog veštaka pisanim putem. Ako se druga ugovorna strana ne odazove u roku od 14 dana od prijema zahteva, onda, na zahtev ugovorne strane, drugog veštaka određuje nadležni sud. U zahtevu obavezno treba da se ukaže na ovu pravnu posledicu.
  - 2.3. Oba imenovana veštaka pre početka veštačenja biraju trećeg veštaka koji ima funkciju predsednika-arbitra. Ako ne mogu da se slože oko izbora trećeg veštaka, onda nadležni sud imenuje trećeg veštaka na zahtev jedne ili druge strane.
  - 2.4. Veštaci su u obavezi da svoje odluke istovremeno dostave ugovaraču osiguranja i osiguravaču. Ako se odluke veštaka razlikuju, onda je osiguravač u obavezi da ih bez odlaganja dostavi na razmatranje predsedniku-arbitru. On odlučuje o spornim pitanjima u okviru obe ekspertize i istovremeno dostavlja svoju odluku ugovaraču osiguranja i osiguravaču. Mišljenje predsednika-arbitra je obavezujuće za obe strane.
  - 2.5. Svaka ugovorna strana sama snosi troškove za svog veštaka. Troškove za predsednika-arbitra snose obe strane, po pola.
3. Iznos naknade se procenjuje na osnovu odluke veštaka ili predsednika-arbitra.
4. Za vreme postupka veštačenja sve zakonske i ugovorne obaveze ugovarača osiguranja nakon nastupanja osiguranog slučaja ostaju na snazi.
5. Osiguravač i ugovarač osiguranja mogu sporazumno da se dogovore da samo jedan veštak donese obavezujuću odluku.

Član 15.

Uništenje osigurane stvari

1. Ako osigurana stvar bude uništena pre početka osiguranja, ugovarač osiguranja nema obavezu plaćanja premije, a osiguravač je u obavezi da vrati ugovaraču osiguranja iznos naplaćene premije. Osiguravač ima pravo da zahteva naknadu troškova obrade ponude i polise ugovarača osiguranja.
2. Ako osigurana stvar propadne za vreme trajanja osiguranja zbog nekog događaja koji nije predviđen u ugovoru o osiguranju, ugovor o osiguranju prestaje da važi u odnosu na osiguranu stvar danom njenog uništenja. Osiguravač je u obavezi da

- vratu ugovaraču osiguranja deo premije srazmerno preostalom vremenu trajanja osiguranja. Ova obaveza dospeva na dan kada je osiguravač primio pisano obaveštenje ugovarača osiguranja o propasti osigurane stvari.
3. Ako osigurana stvar bude uništena za vreme trajanja osiguranja, zbog nekog događaja koji je predviđen u ugovoru o osiguranju, osiguravaču pripada ceo iznos premije za razdoblje osiguranja koje je u toku.
  4. Kada jedna od više osiguranih stvari obuhvaćenih jednim ugovorom o osiguranju propadne zbog nekog događaja koji nije predviđen ugovorom o osiguranju, ugovor važi i dalje za ostale stvari uz izmene zbog smanjenja obima osiguranih stvari.

Član 16.

Otuđenje osigurane stvari

1. Ako ugovarač osiguranja proda ili na neki drugi način otuđi osigurane stvari, prava i obaveze ugovarača osiguranja prelaze po samom zakonu na novog vlasnika.
2. Ugovarač osiguranja koji ne obavesti osiguravača da je osigurana stvar otuđena, ostaje u obavezi da plaća premije koje dospevaju i posle dana otuđenja. Ugovarač osiguranja treba da obavesti osiguravača o otuđenju osigurane stvari u roku od 8 dana od dana otuđenja.
3. Osiguravač i novi vlasnik osigurane stvari imaju pravo da u roku od 30 dana od dana kada osiguravač sazna za otuđenje osigurane stvari, raskinu ugovor o osiguranju uz otkazni rok od 15 dana.
4. Odredbe ovog člana se primenjuju i kod prodaje osigurane stvari u postupku prisilnog izvršenja.
5. Osiguravač može da prizna pravo na naknadu iz osiguranja tek onda kada je obavešten o otuđenju osigurane stvari.

Član 17.

Osiguranje za tuđi račun

1. Lice koje zaključuje osiguranje može da zaključi sa osiguravačem ugovor o osiguranju u svoje ime, a za račun nekog drugog lica, čije ime može da bude navedeno ili ne.
2. U slučaju osiguranja za tuđi račun, obaveze plaćanja premije i ostale obaveze iz ugovora mora da izvršava ugovarač osiguranja. Ugovarač osiguranja nema prava iz osiguranja, čak ni ako drži polisu, osim ako poseduje pristanak lica čiji je interes osiguran i kome ona pripadaju.
3. Osiguranik ima pravo bez odobrenja ugovarača osiguranja da raspolaže svojim pravima i da ih ostvaruje sudskim putem samo ako poseduje polisu osiguranja.
4. Ugovarač osiguranja ima pravo da u svoje ime raspolaže pravima osiguranika iz ugovora o osiguranju.
5. Ugovarač osiguranja nije u obavezi da preda polisu zainteresovanom licu sve dok mu ne budu nadoknađene premije koje je isplatio osiguravaču kao i troškovi ugovora.

6. Ugovarač osiguranja ima pravo da primi isplate naknade i koristi se pravima osiguranika bez njegove dozvole samo ako poseduje polisu osiguranja. Osiguravač je u obavezi da ugovaraču osiguranja isplati naknadu ako mu ugovarač osiguranja dokaže da je ugovor zaključen uz odobrenje osiguranika.
7. Ako ugovarač osiguranja zaključi ugovor o osiguranju bez naloga osiguranika i prilikom zaključenja ugovora ne prijavi osiguravaču da nema nalog osiguranika, onda osiguravač nije u obavezi da prizna prigovore koji bi mu štetili.
8. Ako je prema zakonskim odredbama, uslovima osiguranja i drugim odredbama ugovora o osiguranju postupanje ugovarača osiguranja od pravne važnosti, onda se kod osiguranja za tuđi račun postupci osiguranika izjednačuju sa postupcima ugovarača osiguranja. Sve obaveze ugovarača osiguranja, osim obaveze plaćanja premije, važe i za osiguranika. Osiguravač može istaći svakom korisniku osiguranja sve prigovore koje na osnovu ugovora o osiguranju ima prema ugovaraču osiguranja.
9. Ako je osiguranje zaključeno za račun lica na koje se osiguranje odnosi ili ako po ugovoru nije bitno da li je osiguranje zaključeno za svoj ili tuđi predmet osiguranja, pa se ustanovi da je osiguran tuđi predmet, u skladu sa tim se primenjuju odredbe ovog člana.

Član 18.

Produženje ugovora o osiguranju; Popust na trajanje osiguranja

1. Ugovor o osiguranju važi za vreme trajanja koje je navedeno na polisi. Ako je ugovor o osiguranju zaključen na najmanje godinu dana, a ni ugovarač osiguranja ni osiguravač, pisanim putem, u roku od tri meseca pre isteka na polisi utvrđenog roka, ne otkažu ugovor o osiguranju, onda se ugovor o osiguranju po isteku navedenog roka produžava na neodređeno vreme.
2. Ako osiguravač, s obzirom na ugovoreno trajanje osiguranja, odobri popust na premiju, a ugovor o osiguranju bude prevremeno raskinut, onda osiguravač ima pravo da zahteva od ugovarača osiguranja razliku između obračunate premije i premije koja bi bila obračunata da je osiguranje bilo zaključeno na to trajanje osiguranja.

Član 19.

Izmena uslova osiguranja

1. Ako osiguravač promeni uslove osiguranja ili tarifu mora, pisanim putem, o tome da obavesti ugovarača osiguranja najkasnije 60 dana pre kraja tekućeg razdoblja osiguranja.
2. Ugovarač osiguranja ima pravo da u roku od 60 dana nakon što je dobio obaveštenje, otkaže ugovor o osiguranju. U tom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje da važi na kraju osiguravajuće godine.
3. Ako ugovarač osiguranja ne otkaže ugovor o osiguranju, onda se početkom sledeće osiguravajuće godine ugovor o osiguranju menja u skladu sa novim uslovima osiguranja ili novim tarifama.